

- §16a-miljøgodkendelse
til
Søndregård
Buldregårdsvej 7
3700 Rønne

Kolofon:	Bornholms Regionskommune; august 2026
Sagsnummer:	26/12443
Udarbejdet af:	Center for Miljø, Plan og Kultur
Sagsbehandler:	Helle Thers/Katrine Høst (naturafsnit)
Kortbilag:	Geodatastyrelsen

§ 16A MILJØGODKENDELSE

til

Søndregård

Buldregårdsvej 7, 3700 Rønne

Gyldighed

Denne tilladelse meddeles efter § 16 a, stk. 1 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 med senere ændringer.

Tilladelsen gælder fra annonceringsdatoen den 27. august 2026.

DATABLAD

Titel:	§ 16 a tilladelse til Søndregård
Tilladelsen omfatter:	Svineproduktion med søer, smågrise, polte og slagtesvin Produktionsareal: 4.096 m ² i svinestalde
Dato for tilladelse:	27. august 2026
Husdyrbrug:	Søndregård, Buldregårdsvej 7, 3700 Rønne
Matrikelnummer og ejerlav:	18a Nyker m.fl.
Ejendomsnummer (BFE):	10103090
CVR-/P-nummer:	20159871/1004161376
CHR-nummer:	99002
Ansøger og ejer:	Hans Peter Sonne
Kontaktoplysninger:	Tlf. nr.: 51762049; e-mail: sonne.sondregaard@gmail.com
Konsulent:	Kirsten V. Kyndesen, Velas, Fulbyvej 15, 4180 Sorø, kvk@vkst.dk .
Tilsynsmyndighed:	Bornholms Regionskommune, Center for Miljø, Plan og Kultur, Skov- løkken 4, 3770 Allinge
Kontakt tilsynsmyndighed:	Tlf. 5692 0000; e-mail: nmf@brk.dk ; Hjemmeside: www.bornholm.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

Datablad	3
Indholdsfortegnelse.....	4
1 Resumé.....	6
2 Tilladelsen med vilkår	7
2.1 Afgørelse om tilladelse efter husdyrbruglovens § 16 a	7
2.2 Ansøgning om tilladelse og eksisterende produktion.....	8
2.3 Vilkår for driften	8
2.4 Gyldighed – udnyttelse og bortfald.....	12
2.5 Retsbeskyttelse og revurdering	12
2.6 Offentlighed	12
2.7 Klagevejledning.....	12
3 Beliggenhed og landskabelige forhold	14
3.1 Bygninger og faste afstandskrav.....	14
3.2 Bygge- og beskyttelseslinjer og placering i landskabet.....	17
4 Husdyrproduktion	19
4.1 Husdyrhold og staldanlæg.....	19
4.2 Produktion og håndtering af husdyrgødning.....	21
5 Ressourceforbrug	22
5.1 Foder og foderopbevaring	22
5.2 Vand	23
5.3 Energi	24
5.4 Diverse hjælpestoffer	24
6 Reststoffer	25
6.1 Spildevand	25
6.2 Affald	25
7 Gener fra husdyrbruget.....	26
7.1 Lugt	26
Støj og rystelser.....	28
7.2 Støv	29
7.3 Lys.....	29
7.4 Fluer og skadedyr	30
7.5 Transport	30
8 Ammoniaktab og naturpåvirkning	32
8.1 Ammoniakemission og BAT-krav.....	32

8.2	Påvirkning af naturområder	34
9	Mulige driftsforstyrrelser og uheld.....	37
10	Egenkontrol og dokumentation	40
11	Samlet vurdering	41
12	Bilag.....	42
	Bilagsoversigt:	42
	Bilag 1. Produktionsareal i ansøgt drift, nudrift og 8 års drift	43
	Bilag 2. Beregningspunkter for natur ved ansøgt drift på Søndregård	44
	Bilag 3. Beredskabsplan for Søndregård	45

1 RESUMÉ

Hans Peter Sonne ansøger hermed om husdyrtilladelse i henhold til husdyrbruglovens §16b til godkendelse af griseproduktionen på ejendommen Søndregård, Buldregårdsvej 7, 3700 Rønne.

På Søndregård er der i nudrift et sohold på 610 søer med produktion af 16.100 smågrise (7,3 - 30,4 kg) og 920 polte + slagtegrise (30-107 kg). Den godkendte produktion er givet i henhold til anmeldelse om skift i dyretype (§30) i august 2018.

Der søges om en godkendelse af den eksisterende produktion efter stipladsmodellen. Der søges samtidig om en ændring af løbestalden. Den eksisterende løbestald er indrettet med delvist fastgulv og et dybstrøelsesareal. I ansøgt drift vil dybstrøelsesarealet blive ændret til drænet gulv.

På Søndregård produceres specialgrise i form af Bornholmergrisen.

Det samlede produktionsareal udgør i alt 4.096 m². Arealet øges ikke i ansøgt drift.

Husdyrgødningen fra produktionen opbevares i eksisterende gyllelagune og -beholder på ejendommen.

Ansøgningen er indgivet i henhold til husdyrbruglovens § 16 b og er indsendt til Bornholms Regionskommune gennem det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk (skema nr. 266167).

Staldene overholder de krævede mindsteafstande til nabobeboelser og beboelsesområder, vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse på ejendommen og naboskel.

I ansøgningen er der foretaget beregninger der viser, at de krævede lugtgeneafstande mellem staldene og omkringboende overholdes. Lugtudledningen fra staldanlægget øges ikke i ansøgt drift, idet ændringen af løbestalden ikke påvirker lugtemissionen.

På baggrund af ejendommens beliggenhed og beskrivelsen af driften samt at der kun foretages en mindre ændring i ansøgt drift, forventes produktionen ikke at forårsage væsentlige gener for naboer og forbi passerende i form af støv, støj og rystelser, lys, transport eller forekomst af skadedyr. Tilsvarende vurderes husdyrbrugets brug af ressourcer (herunder foder, energi og vand) samt håndtering af reststoffer (herunder affald og spildevand) ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning.

I ansøgningen er der foretaget beregninger af den samlede ammoniakudledning fra produktionen og dennes påvirkning af omkringliggende naturområder. Den ønskede ændring af løbestalden betyder en reduceret ammoniakudledning fra stalden. Gyllelagunen er overdækket og dette reducerer ligeledes ammoniakudledningen fra opbevaringsanlægget. Samlet reduceres ammoniakudledningen i ansøgt drift.

Gyllebeholderen planlægges ligeledes forsynet med teltoverdækning, men dette vil ske som et frivilligt tiltag. Staldene i det nye staldanlæg er forsynet med gyllekøling, som frivilligt tiltag. Dette er ligeledes med til at reducere ammoniakudledningen.

Det vurderes på baggrund af at ammoniakemissionen fra produktionsanlægget reduceres, at det ansøgte ikke vil forårsage væsentlig påvirkning af ammoniakfølsomme naturområder i området.

Ammoniakudledningen fra husdyrbruget må ikke overskride et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Dette krav er opfyldt ved anvendelse ved at gyllelagunen er overdækket.

I tilladelsen er der redegjort for de miljømæssige konsekvenser af det ansøgte og husdyrbrugets anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) med henblik på reduktion af ammoniakudledningen til omgivelserne. Med tilladelsen følger en række vilkår til driften, som sikrer, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne væsentligt

Samlet set vurderer Bornholms Regionskommune, at indretning og drift af husdyrbruget og håndtering af husdyrgødningen sker i overensstemmelse med gældende regler, og at driften kan foregå uden væsentlig påvirk-

ning af miljøet eller omkringboende, som dette er defineret i husdyrbrugloven. Kommunen vurderer desuden, at projektet ikke vil påvirke eller true arter og naturtyper, der er en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder, eller bilag IV-arter og deres yngle- og rasteområder.

2 TILLADELSEN MED VILKÅR

I dette kapitel beskrives den ansøgte produktion og baggrunden for den meddelte afgørelse om tilladelse med tilhørende vilkår for driften. Desuden beskrives en række juridiske forhold ved tilladelsen, samt hvordan offentligheden har haft indflydelse på projektet og kommunens vurderinger. Til sidst beskrives mulighederne for at klage over afgørelsen.

2.1 Afgørelse om tilladelse efter husdyrbruglovens § 16 a

Bornholms Regionskommune, Center for Miljø, Plan og Kultur har vurderet, at der i henhold til de gældende regler¹ kan meddeles tilladelse til den ansøgte svineproduktion på husdyrbruget Søndregård, Buldregårdsvej 7, 3700 Rønne, matr.nr. 18a Nyker mfl.

Tilladelsen omfatter søer, smågrise, polte og slagtesvin i eksisterende stalde. Tilladelsen muliggør en ændring af løbestalden. Den eksisterende løbestald er indrettet med delvist fastgulv og et dybstrøelsesareal. I ansøgt drift dybstrøelsesarealet blive ændret til drænet gulv.

På Søndregård produceres specialgrise i form af Bornholmergrisen.

Det samlede produktionsareal udgør i alt 4.096 m². Arealet øges ikke i ansøgt drift.

Da det ansøgte produktionsareal overstiger 100 m², er husdyrbruget omfattet af husdyrbruglovens regler. Ammoniakemissionen fra anlægget beregnes til beregnes til mere end 3.500 kg NH₃-N pr. år. Derfor meddeles tilladelsen efter husdyrbruglovens § 16 a, stk. 1.

Tilladelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen med tilhørende bilag og øvrigt materiale fremsendt af ansøgers konsulent. Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering – se de følgende afsnit 3 - 12.

Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med de stillede vilkår i nedenstående Afsnit 2.3 og bestemmelserne i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen) samt øvrig gældende lovgivning også i de tilfælde, hvor disse regler er skærpende i forhold til denne tilladelse.

Da det ansøgte medfører en samlet ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, er der redegjort for og stillet krav til husdyrbrugets anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT – Best Available Techniques) til reduktion af ammoniakemissionen.

Bornholms Regionskommune har vurderet de miljømæssige konsekvenser ved den ansøgte svineproduktion i forhold til den nuværende lovlige produktion på Søndregård (nudrift) og i forhold til husdyrbrugets lovlige drift for 8 år siden (8-års drift).

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter ændringerne kan drives uden væsentlig påvirkning af natur, miljø og landskab og uden væsentlige gener for omgivelserne, når vilkårene i denne miljøtilladelse og de gældende regler på området overholdes.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) med senere ændringer, tilhørende bekendtgørelse nr. 1380 af 30. november 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) med senere ændringer og bekendtgørelse nr. 1076 af 28. august 2018 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen).

2.2 Ansøgning om tilladelse og eksisterende produktion

Bornholms Regionskommune har den 18. juni 2026 modtaget en ansøgning fra Hans Peter Sonne om miljøgodkendelse efter de regler for miljøgodkendelse for produktionen på Søndregård, Buldregårdsvej 7, 3700 Rønne. Ansøgningen er indgivet i henhold til § 16 a i husdyrbrugloven, og er indsendt gennem det digitale selvbetjeningssystem www.husdyrgodkendelse.dk med ansøgningsskema nr. 266167. Den 19. juni 2026 blev ansøgningen visiteret som fuldt oplyst. Kommunen har afgjort sagen på baggrund af version 1 af ansøgningsskemaet.

Forhold til eksisterende produktion

På Søndregård er der et sohold med produktion af smågrise i et staldanlæg med et produktionsareal på i alt 4.096 m².

Der forekommer ingen godkendelsespligtige biaktiviteter på ejendommen.

Vurdering af samdrift med andre husdyrbrug

Hans Peter Sonne ejer og driver ikke andre husdyrbrug.

Søndregård er således ikke teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug. Det er derfor Bornholms Regionskommunes vurdering, at Søndregård vil kunne drives uafhængigt af de andre. Denne tilladelse omfatter derfor alene husdyrbruget på Søndregård.

2.3 Vilkår for driften

Tilladelsen meddeles på nedenstående vilkår, som der henvises til i de relevante afsnit under "kommunens vurdering" i miljøredegørelsen. Vilkårene er krav, som stilles pga. husdyrbrugets art eller beliggenhed.

Husdyrbruget skal altid leve op til de generelle regler for husdyrbrug og håndtering af husdyrgødning fastsat i love og bekendtgørelser, også selv om disse regler måtte være skærpende i forhold til denne godkendelse.

For at sikre at tilladelsens vilkår efterleves, stiller Bornholms Regionskommune vilkår om, at virksomhedens ansatte skal være bekendt med vilkårene.

Tilladelsen indeholder desuden vilkår, som skal sikre, at Bornholms Regionskommune holdes informeret om ændringer i ejerforhold eller hvem, der er driftsansvarlig for husdyrbruget. Da kommunen skal vurdere om eventuelle planer om ændringer på husdyrbruget udløser krav om tillæg til tilladelsen, stilles desuden vilkår om anmeldelse før igangsætning.

2.3.1 Indretning og drift

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse, og med de ændringer, der fremgår af tilladelsens vilkår.
2. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
3. På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne tilladelsens vilkår.

2.3.2 Information om ændringer

4. Ændringer i ejerforhold eller hvem, der er ansvarlig for driften, skal meddeles til tilsynsmyndigheden (Bornholms Regionskommune, Center for Miljø, Plan og Kultur) senest 1 måned efter, at ændringen er sket.
5. Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til tilladelsen, skal anmeldes til tilsynsmyndigheden inden gennemførelsen. Tilsynsmyndigheden vurderer om de aktuelle planer for ændringer/udvidelse kan ske inden for rammerne af denne tilladelse.

2.3.3 Produktionsarealets størrelse i m², staldtyper/-systemer, dyretyper

6. Husdyrbrugets stalde og produktionsarealer skal indrettes i overensstemmelse med oplysningerne i nedenstående tabel:

Stald	Dyretype	Staldsystem	Produktionsareal (m ²)
Farestald	Søer, diegivende	Kassestier, delvis spaltegulv	1.094
Løbestald	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	276
Drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	1.328
Smågrisestald	Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	955
Syge- og aflastning	Flexgruppe søer og smågrise	50-75% fast gulv	21
Polte-/slagtegrisestald	Slagtesvin	50-75% fast gulv	422

2.3.4 Opbevaringsanlæg til husdyrgødning (gødningstyper, og m² overfladeareal)

7. Gødningstype, miljøteknologi og overfladeareal skal være i overensstemmelse med oplysningerne i nedenstående tabel:

Beholder	Gødningstype	Miljøteknologi	Overfladeareal (m ²)
Gyllelagune	Flydende	Teltoverdækning	1.280
Gyllebeholder 2	Flydende	Naturligt flydelag	315

2.3.5 Håndtering af husdyrgødning

8. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder til rådighed for husdyrbruget.
9. Egenkontrol. Der skal føres en logbog, hvori følgende registreres: internt regnskab fra driften, som dokumenterer flytning/udbringning af gylle, skal opbevares sammen med logbogen på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

2.3.6 Ammoniakreducerende virkemidler (optaget på MST's teknologiliste)

Lagune

10. Gyllelagunen skal fortsat være forsynet med fast overdækning i form af presenning/flydedug.
11. Hvis overdækningen åbnes/brydes i forbindelse med omrøring, gylleudbringning eller tømning skal overdækningen lukkes umiddelbart efter. Skader på den faste overdækning skal udbedres hurtigst muligt.

12. Der skal føres en logbog for gyllelagunen, hvori eventuelle skader på overdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
13. Til kontrol for lækage fra gyllelagunens bundmembran skal vandstandsmåleren i kontrolbrønden aflæses hver måned. Dato for udført kontrol skal fremgå af logbog for egenkontrollen

Fastoverdækning på fortanke

14. Ejendommens fortanke skal være overdækket med betonlåg.

2.3.7 Affald

15. Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald.
16. Affald skal opbevares og bortskaffes efter Bornholms Affaldsbehandlings affaldsregulativer.
17. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.

2.3.8 Oplag af olie

18. Olie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
19. Beholdere til opbevaring af olieprodukter skal stå på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag og som minimum være overdækket med et halvtag.
20. Opbevaring af diesel/fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
21. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

2.3.9 Lugt - vilkår

22. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Bygninger, anlæg og omgivelser skal renholdes således at lugtgener begrænses mest muligt for de omkringboende.
23. Driften må ikke give anledning til væsentlige lugtgener uden for ejendommens areal. Hvis der efter kommunens vurdering opstår lugtgener, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for tilladelsen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal gennemføres lugtreducerende tiltag.

2.3.10 Støj

24. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne, dvs. al støj fra landbrugsdrift på ejendommens bygningsparcel, må ikke overstige følgende værdier målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Ugedag	Tidspunkt	Støjniveau, dB(A)	Referencetid
Mandag-fredag	Kl. 07.00-18.00	55	8 timer
Lørdag	Kl. 07.00-14.00	55	7 timer
	Kl. 14.00-18.00	45	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45	8 timer
Alle dage	Kl. 18.00-22.00	45	1 time
	Kl. 22.00-07.00	40	½ time
Spidsværdi	Kl. 22.00-07.00	55	

2.3.11 Støv

25. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

2.3.12 Lys

26. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omkringboende.

2.3.13 Skadedyr

27. Der skal foretages effektiv fluebekæmpelse på ejendommen som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Århus Universitet, Institut for Agroøkologi, der vedligeholder Skadedyrs-guiden (www.dpil.dk).
28. Ved eventuelle fluegener hos naboer skal bekæmpelse foretages på tilsynsmyndighedens forlangende og efter en forudgående godkendt plan.
29. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand og rimelig orden for at forhindre gode levedmuligheder for rotter. Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper.

2.3.14 Uheld og risici

30. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til: 112 eller Bornholms Politi, tlf.: 5690 1448.
31. Der skal foreligge en beredskabsplan for Søndregård, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være tilgængelig for medarbejderne på husdyrbruget og skal opdateres, så oplysningerne i den altid er relevante og retvisende.
32. Ved driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som indebærer fare for forurening, skal forskrifterne i beredskabsplanen følges. Den driftsansvarlige har pligt til at afværge følgerne af uheld bedst muligt.

2.3.15 Ophør

33. Ved driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som indebærer fare forurening, skal forskrifterne i beredskabsplanen følges. Den driftsansvarlige har pligt til at afværge følgerne af uheld bedst muligt.

2.4 Gyldighed – udnyttelse og bortfald

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra denne afgørelses meddelelse (dvs. den 27. august 2032), jf. § 59 a i husdyrbrugloven. Hvis en del af tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder tilladelsen for denne del. Da denne tilladelse omfatter byggeri, anses den for udnyttet, når byggeriet er afsluttet inden fristens udløb.

Hvis den udnyttede tilladelse efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste tre år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 % af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 % af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Hvis tilladelsens vilkår ikke efterleves, eller de øvrige forudsætninger for tilladelsen ikke er opfyldt, kan dette medføre, at hele eller dele af tilladelsen bortfalder.

2.5 Retsbeskyttelse og revurdering

Med denne tilladelse følger 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40, stk. 1 i husdyrbrugloven. Dato for retsbeskyttelsens udløb er den 27. august 2034.

Tilladelser efter § 16 a skal ikke revurderes. Dog kan tilsynsmyndigheden i henhold til gældende husdyrbrugslovs § 39 meddele påbud om, at der skal gennemføres bestemte foranstaltninger, hvis husdyrbruget medfører uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening eller nedlægge forbud mod fortsat drift, hvis forureningen ikke kan nedbringes. Påbud eller forbud efter § 39 må dog ikke meddeles, før der er forløbet 8 år efter meddelelsen af tilladelsen.

2.6 Offentlighed

Naboorientering og partshøring

Bornholms Regionskommune har i henhold til offentlighedsproceduren i husdyrbruglovens § 55 den 19. juni 2026 foretaget en annoncering vedrørende modtagelse af ansøgning om §16a miljøgodkendelse til Søndregård. Ansøgningen er fremlagt i offentlighøring i perioden 19. juni til 6. juli 2026 ved annoncering på www.bornholm.dk.

Som følge af denne annoncering modtog regionskommunen ingen henvendelser.

Udkast til afgørelse om § 16 a miljøgodkendelse til Søndregård blev desuden sendt i partshøring til ansøger og dennes konsulent samt til ejere og lejere af boliger, der ligger inden for konsekvenszonen for lugt beregnet i www.husdyrgodkendelse.dk til 781 meter fra et vægtet lugtcentrum for staldene. Desuden er udkastet sendt til ansøger og dennes konsulent, da de berøres af de ansøgte ændringer på husdyrbruget.

Der blev givet en frist på 6 uger fra 14. juli 2026 frem til og med den 25. august 2026 til at kommentere udkastet. Kommunen modtog ingen skriftlige bemærkninger som følge af høringen.

Offentliggørelse

Tilladelsen er den 27. august 2026 offentliggjort på Bornholms Regionskommunes hjemmeside www.bornholm.dk

2.7 Klagevejledning

Bornholms Regionskommunes afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af afgørelsens adressat og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald samt Styrelsen for Patientsik-

kerhed. Endvidere kan en række lokale og landsdækkende foreninger og organisationer klage over visse afgørelser.

Klagefristen udløber den 24. september 2026, dvs. 4 uger fra den 27. august 2026, hvor afgørelsen er annonceret på regionskommunens hjemmeside.

Hvis du ønsker at klage over afgørelsen, skal du sende klagen via klageportalen for Nævnenes Hus, inden klagefristen udløber. Yderligere klagevejledning og links til klageportalen findes på hjemmesiden for Nævnenes Hus <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet>. Disse links fører dig til klageportalen, som du logger på med NemID. Du kan også tilgå klageportalen fra www.borger.dk eller www.virk.dk. Klagen skrives direkte i klageportalen, og det er muligt at vedhæfte dokumenter til klagen. Klagen sendes gennem klageportalen til Bornholms Regionskommune, som videresender den til Miljø- og Fødevareklagenævnet med den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse. Du får besked om videresendelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Bornholms Regionskommune via klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen, med mindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Bornholms Regionskommune. Kommunen videresender din anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som afgør, om du kan fritages.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den klageberettigede indbetaler et gebyr på 900 kr. (private) og 1.800 kr. (virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder) til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker online i forbindelse med indgivelse af klagen via klageportalen. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af klagefristen, afvises klagen.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis:

- Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- Klager får helt eller delvist medhold i klagen
- Klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet
- Klager ikke er klageberettiget
- Klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence

En eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen.

3 BELIGGENHED OG LANDSKABELIGE FORHOLD

I dette kapitel beskrives og vurderes det ansøgte set i forhold til afstandskrav til naboer, vandforsyning, vandløb og søer, offentlig vej m.v. samt husdyrbrugets beliggenhed i forhold til bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger, beskyttet natur m.v. Desuden beskrives og vurderes husdyrbrugets placering i landskabet i forhold til de landskabelige værdier.

3.1 Bygninger og faste afstandskrav

Beskrivelse

Bygningssættet på ejendommen består af det oprindelige staldanlæg med tilhørende produktionsbygninger og gyllebeholder. Nordøst herfor er opført et nyere produktionsanlæg fra 2008 bestående af to staldbygninger, kornsiloer og gyllelagune.

Der foretages ingen udvendige ændringer af bygningerne. Indvendigt vil dybstrøelsesarealet i løbestalden blive erstattet af et drænet strøet gulv.

Figur 1 Eksisterende og ansøgte bygningsanlæg på Søndregård.

Figur 2. Skråfoto Søndregård med omgivelser (Søndregård er placeret i rød firkant). Skråfoto, som indeholder data fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering – foto fra 24. marts 2025.

Afstandskrav i henhold til §§ 6, 7 og 8 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning

Søndregård ligger i landzone og uden for eksisterende eller fremtidigt byzone- eller sommerhusområde. Ejendommen ligger desuden ikke i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. Afstanden til disse områder er desuden mere end 50 m.

Nærmeste byzone er Nyker ca. 660 m mod nord. I kommuneplanen er et område syd for Nyker udpeget som fremtidig byzone. Afstanden hertil er ca. 646 m. Nærmeste sommerhusområde er Tofte ca. 4,5 km mod nord-øst og nærmeste sommerhusaftaleområde er ved Sahara 3,2 km mod nordøst. Nærmeste afgrænsede byzone er Sahara 3,2 km mod nordøst.

Nærmeste enkeltbeboelse, der ikke er et landbrug og ikke er ejet af ansøger er Buldregårdsvej 6 beliggende ca. 117 m fra staldanlægget. Nærmeste enkeltbeboelser er Buldregårdsvej 9 og 11. Disse er ejet af ansøger.

Grænsen for Natura 2000-området "Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne" ligger ca. 4,7 km øst for Søndregård. Inden for området findes ammoniakfølsomme naturtyper, der er omfattet af udpegningsgrundlaget for området og er kortlagt, samt § 3 beskyttede heder og overdrev. Disse naturtyper er omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7, stk. 1, nr. 1.

Nærmeste ammoniakfølsomme naturområde beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder, defineret som heder over 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og dermed omfattet af § 7, stk. 1, nr. 2, er et overdrev beliggende ca. 1,6 km vest for staldanlægget.

Opmålingerne, som fremgår af nedenstående, er foretaget til nærmeste staldafsnit. Tilsvarende er afstande til kategori 1- og kategori 2-natur opmålt

Tabel 1. Afstande og afstandskrav iht. husdyrbruglovens § 6 og § 7'

Målepunkt	Afstand fra nærmeste staldbygning	Afstandskrav (jf. § 6 og § 7 i husdyrbrugloven)
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (Nyker)	Ca. 660 m	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål o. lign. (Plan 206.BL.02 Nyt boligområde syd for brugsen)	Ca. 646 m	50 m
Nabobeboelse (Buldregårdsvej 6)	Ca. 117 m	50 m
Ammoniakkfølsomme naturtyper inden for internationale naturbeskyttelsesområder (Kortlagt habitatnatur i Natura 2000-området Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne)	Ca. 4,9 km	10 m
Ammoniakkfølsomme naturtyper uden for internationale naturbeskyttelsesområder (Beskyttet overdrev ved Gøngeherred)	Ca. 1.637 m	10 m

Tabel 2. Afstande og afstandskrav iht. husdyrbruglovens § 8

Målepunkt	Afstand fra nærmeste staldbygning	Afstandskrav (jf. § 8 i husdyrbrugloven)
Ikke almene vandforsyningsanlæg (enkeltindvinder)	Ca. 971 m	25 m
Almene vandforsyningsanlæg (vandværk/boring)	Ca. 965 m	50 m
Vandløb og dræn	Ca. 299 m til vandløb	15 m (100 m*)
Søer > 100 m ²	Ca. 62 m	15 m (100 m*)
Offentlig vej og privat fællesvej	Ca. 54 m	15 m
Levnedsmiddelvirkksomhed	>500 m	25 m
Beboelse på ejendommen	Ca. 16 m	15 m
Naboskel	85 m (37 m lagune)	30 m

* Afstandskrav fra gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning til åbne vandløb og til søer større end 100 m².

Alle afstandskrav er opfyldt.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune konstaterer, at stalde og opbevaringsanlæg til husdyrgødning overholder de krævede mindsteafstande til nabobeboelser og beboelsesområder, ammoniakfølsom natur, vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse på ejendommen og naboskel.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. afstandskrav.

3.2 Bygge- og beskyttelseslinjer og placering i landskabet

Beskrivelse

Området omkring Søndregård er i Bornholms Regionskommunes Kommuneplan 2020 udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde. Hovedhensynet i disse områder er at sikre dyrkningsmuligheder, landbrugets investeringer i produktionsapparatet og mulighederne for en rationel landbrugsdrift. Dog må miljø, natur, kulturhistoriske interesser og de mange mindre levesteder for dyre- og planteliv ikke forringes af landbrugsdriften.

Søndregård ligger uden for arealer, som i kommuneplan 2020 er udpeget som kulturmiljøområde, geologisk interesseområde eller til formål knyttet til rekreation og fritid.

Nærmeste naturområde er en beskyttet sø placeret i haven til stuehuset. Inden for en radius af ca. 1 km m er der registreret i alt 9 søer og et beskyttet vandløb. Der er ikke udpeget andre naturområder indenfor 1.000 m af Søndregård. Der er mere end 1,5 km til nærmeste kategori 2 natur. Nærmeste kategori 3 natur er et overdrev placeret 1.303 m syd for Søndregård.

Tre skove udpeget med gammel skovjordbund er placeret 1.037-1.111 m mod øst, sydøst og sydvest.

En sø placeret ca. 300 m vest for staldanlægget er udpeget som lavbundsområde. Indenfor 1.000m er der placeret yderligere 6 lavbundsområder.

Staldanlægget er placeret uden for alle øvrige byggelinjer og andre relevante udpegninger som angivet i nedenstående tabel.

Tabel 3 Afstande i forhold til beskyttelseslinjer og andre relevante udpegninger.

Nærmeste...	Afstand fra nærmeste staldbygning	Berøres Søndregård?
Skovbyggelinje (300 m)	Ca. 112 m	Nej
Fortidsmindebeskyttelseslinje (100 m)	Ca. 306 m	Nej
Strandbeskyttelseslinje (300 m)	Ca. 3,4 km	Nej
Sø- og åbeskyttelseslinje (150 m)	Ca. 8,1 km	Nej
Kirkebyggelinje	Ca. 442 m	Nej
Vejbyggelinje	Ca. 422 m	Nej
Internationale beskyttelsesområder – Natura 2000	Ca. 4,7 km	Nej
Beskyttede naturområder (§ 3-områder)	Ca. 62 m (sø)	Nej

Lavbundsområder	Ca. 300 m	Nej
Fredede områder	Ca. 618 m	Nej
Beskyttede sten- og jorddiger (som er registreret)	Ca. 620 m	Nej

Bygningernes udtryk i landskabet

Søndregård er en oprindelig firlænget ejendom, der er udbygget med stalde og produktionsbygninger mod nordøst, og syd. Der opføres ingen nye bygninger og foretages ingen udvendige ændringer af de eksisterende bygninger i ansøgt drift.

Figur 3. Søndregård set fra Ellebyvej i sydvestlig retning. Cowi Gadefoto 31. maj 2024.

Figur 4. Søndregård set fra Buldregårdsvej ud for ejendommen i nordlig retning. Cowi Gadefoto 31. maj 2024.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Søndregård er i henhold til Kommuneplan 2020 placeret i landzone og i et område, som er udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde.

Ejendommen fremtræder som en samlet enhed i landskabet, og således udgør ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer en hensigtsmæssig helhed.

Regionskommunen vurderer, at alle afstandskrav til vandforsyning, vandløb og søer, vej og naboskel m.v. i henhold til § 8 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er overholdt.

Bornholms Regionskommune vurderer, at projektet ikke er i strid med hensynet til de landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige, geologiske eller rekreative interesser i området eller for områdets naturlokaliteter eller fortidsminder.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. placering i landskabet.

4 HUSDYRPRODUKTION

I dette kapitel beskrives og vurderes husdyrholdets sammensætning, staldindretning samt produktion og håndtering af husdyrgødning.

4.1 Husdyrhold og staldanlæg

Beskrivelse

Staldanlægget på Søndregård er indrettet til søer med produktion af smågrise. Der ønskes kun mulighed for at gennemføre en mindre ændring i løbestalden, hvor et dybstrøelsesareal ønskes erstattet af et drænet, strøet areal.

Figur 5 Anlægget på Søndregård

Produktionsarealet er beregnet som det totale areal fratrukket arealer, hvor dyrene ikke kan opholde sig og afsætte gødning, som fx gange og krybber. Udleveringsrum, drivgange og udleveringsramper, hvor dyrene kun opholder sig kortvarigt, indgår heller ikke i produktionsarealet.

I denne ansøgning er kun gangarealer fratrullet, idet der ønskes mulighed for fleksibilitet i forbindelse med udskiftning af krybber mv.

Beregningen af produktionsarealerne fremgår af bilag 1.

Tabel 4. Staldtype, dyrehold, miljøteknologi og produktionsareal i ansøgt drift.

Staldafsnit	Staldtype	Dyretype	Miljøteknologi (NH ₃ -N effekt)	Staldstørrelse* (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal andel
Farestald	Kassestier, delvis fastgulv	Søer, diegivende	÷	1.334	1.094	82,0
Løbe-/dræg.stald	Løsgående, delvis spaltegulv	Søer, golde og drægtige	÷	290	276	95,2
Drægtighedsstald	Løsgående, delvis spaltegulv	Søer, golde og drægtige	÷	1.385	1.328	95,9
Smågrise-stald	Toklimastald, delvis spaltegulv	Smågrise	÷	1.117	955	85,5
Sygestier	Delvist fast spaltegulv 50-75% fast gulv	Flexgruppe: Søer og smågrise	÷	21	21	100,0
Polte-/slagtegrise	Delvist fast spaltegulv 50-75% fast gulv	Slagtesvin	÷	484	422	87,2
I alt				4.631	4.096	

Tabel 5. Staldtyper, miljøteknologi, dyrehold og produktionsareal i nudrift og 8 års drift.

Staldafsnit	8 års drift			Tilladt nudrift		
	Staldafsnit, staldtype og dyretype	Staldstørrelse* (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Staldafsnit, staldtype og dyretype	Staldstørrelse* (m ²)	Produktionsareal (m ²)
Farestald	Søer, diegivende, Kassestier, delvis spaltegulv	1.334	1.094	Søer, diegivende, Kassestier, delvis spaltegulv	1.334	1.094
Løbe-/dræg.stald	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	290	276	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	290	276
Drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	1.385	1.328	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	1.385	1.328
Smågrise-stald	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	1.117	955	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	1.117	955
Sygestier	Flexgruppe: Søer og smågrise. 50-75% fast gulv	21	21	Flexgruppe: Søer og smågrise. 50-75% fast gulv	21	21
Polte-/slagtegrise	Slagtesvin. 50-75% fast gulv	484	422	Slagtesvin. 50-75% fast gulv	484	422
I alt		4.631	4.096		4.631	4.096

*Tal for staldstørrelse er angivet som indsendt i bilag til ansøgning. Disse afviger fra tal i den elektroniske ansøgning, men tallene i bilaget anses for mere præcise. Tallene for produktionsareal, som er det betydende i ansøgningen, er ens i bilaget og i den elektroniske ansøgning.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at ansøger på tilfredsstillende vis har redegjort for produktionsarealet, og at produktionsarealet samt de angivne dyretyper i de eksisterende stalde er i overensstemmelse med den lovlige nudrift.

Produktionsarealet er opgjort som det samlede staldareal fratrukket de arealer, hvor dyrene ikke kan opholde sig og afsætte husdyrgødning, eksempelvis gangarealer, krybber samt udleveringsrum, drivgange og udleveringsramper, hvor dyrene alene opholder sig kortvarigt.

I den ansøgte produktion er alene gangarealer fratrukket ved opgørelsen af produktionsarealet. Dette giver mulighed for en fremtidig fleksibilitet i forbindelse med eventuel udskiftning eller ændring af krybber og tilsvarende inventar, uden at produktionsarealet derved ændres.

Bornholms Regionskommune gør opmærksom på, at arealer, hvor dyrene kun opholder sig kortvarigt, og som derfor ikke indgår i produktionsarealet, i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal rengøres effektivt efter dyrenes ophold. På Søndregård omfatter dette blandt andet udleveringsrum, drivgange og udleveringsramper. Rengøringen skal foretages inden for de frister, der følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

På den baggrund vurderer Bornholms Regionskommune, at produktionsarealet er opgjort i overensstemmelse med reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, og at den ansøgte fleksibilitet kan imødekommes uden, at det ændrer grundlaget for godkendelsen.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. produktionsareal, staldtype og dyretype.

4.2 Produktion og håndtering af husdyrgødning

Beskrivelse

På Søndregård forefindes en gyllelagune og en gyllebeholder samt fortanke.

Beholdere er tilmeldt beholderkontrol. Der føres journal over spredning af gødning på markerne i form af mark- og gødningsplan.

Tabel 6. Data om gyllebeholdere til rådighed for produktionen på Søndregård

Lager	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Overdækning
Gyllelagune	3.600	1.280	Overdækning
Gyllebeholder	1.200	315	Flydelag
I alt	4.800	1.595	

Den samlede opbevaringskapacitet til rådighed for produktionen på Søndregård udgør således i alt ca. 4.800 m³. Der er herudover en aftale om brug af gyllebeholder 500 m³, således den samlede opbevaringskapacitet til rådighed for produktionen er på 5.300 m³.

Den samlede gødningsproduktion på Søndregård ligger på ca. 7.000 tons pr. år inkl. normtal for regnvand og vaskevand.

Den samlede kapacitet i gyllelagune og beholder samt ekstern beholder svarer i alt til ca. 9,1 måneders opbevaring.

Opbevaringskapaciteten er reelt større, idet lagunen er overdækket og regnvand derfor kan fraregnes. Tilsvarende vil kapaciteten øges med overdækning af gyllebeholderen.

Kravet i husdyrgødningsbekendtgørelsen om min. 9 måneders opbevaring er opfyldt.

Gødningsproduktionen opgøres årligt i forbindelse med udarbejdelse af gødningsregnskabet.

BAT husdyrgødning

- Tanken tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel/afhentning af gylle
- Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn.
- Husdyrgødning udbringes i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen
-

BAT ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) er, at gyllebeholderne er en fast tank, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger, og at tanken tømmes ca. 1 gang årligt for inspektion og evt. reparationer. Hertil kommer at omrøring minimeres samt at flydelag lag sikres/ etablering af teltoverdækning. BAT omfatter endvidere sikring af tilstrækkelig opbevaringskapacitet og udbringning i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen. De valgte tiltag på ejendommen opfylder derfor BAT for opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det er regionskommunens vurdering, at der på tilfredsstillende vis er redegjort for opbevaringskapaciteten på Søndregård og sikret, at der kan opbevares op til 9 måneders gødningsproduktion på bedriften.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. produktion og håndtering af husdyrgødning.

5 RESSOURCEFORBRUG

I dette kapitel beskrives og vurderes det nuværende og forventede årsforbrug samt håndteringen af ressourcerne foder, vand, energi m.m. Tiltag til fremme af ressourceudnyttelsen er desuden behandlet.

5.1 Foder og foderopbevaring

Beskrivelse

Foder opbevares i foderlade. Der foretages ingen ændringer i ansøgt drift.

Foderet hjemmeblandes på basis af korn, soja og vitamin/mineralmix.

Det årlige foderforbrug ligger på ca. 1.800 tons. Foderet udfodres som tørfoder og vådfoder. Der anvendes fasefodring med forskellige blandinger til søer og smågrise.

Foderplaner/foderstrategi revideres årligt eller efter behov for at sikre at den mest optimale fodring. Foderforbruget registreres løbende og opgøres 4 gange årligt i forbindelse med udarbejdelse af effektivitetskontrol. Foderets indhold af råprotein og fosfor følger de gældende normer.

BAT

Med den nye husdyrbruglov indføres stipladsmodellen. I stipladsmodellen inddrages den nyeste faglige viden om ammoniakfordampning (emission) fra gødningsoverfladerne, da ammoniakemissionen i højere grad afhænger af produktionsarealets størrelse end af det årligt producerede antal dyr. Dermed er ammoniakemissionen fra en stald relativt konstant uanset produktivitetsudsving. Stipladsmodellen anvendes både i forhold til fast og flydende gødning, og også lugtemissionerne fastsættes med udgangspunkt i overfladearealerne. Der indgår tillige en model for emissioner fra gødningslagre baseret på beholderens overfladeareal.

Emissionsfaktorer, der tidligere blev beregnet med udgangspunkt i antallet af dyr og dyrenes vægt eller ydelse, bliver i stipladsmodellen i stedet for fastsat som en emission pr. m² produktionsareal pr. år for forskellige staldtyper, dyretyper og evt. miljøteknologi samt for overfladeareal og gødningstype for opbevaringsanlæg til husdyrgødning. Dermed er den fodringsmæssige styring allerede indarbejdet i husdyrbrugloven, hvorfor dette ikke vil blive gennemgået yderligere.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at foderhåndtering som beskrevet ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. foder og foderopbevaring.

5.2 Vand

Beskrivelse

Ejendommen vandforsyning er offentlig. Der foretages ingen ændringer i ansøgt drift.

Hovedparten af vandforbruget går til drikkevand til dyrene, mens den resterende del går til vask af staldanlæg og til overbrusning. Vandforbruget opgøres en gang årligt.

Det årlige vandforbrug ligger på ca. 6.860 m³.

Drikkesystemerne i staldene er udviklet, så vandspild undgås eller mindskes. Overbrusning anvendes til køling i varme perioder. Hyppighed og varighed af overbrusningen afpasses løbende til temperaturen. Staldene iblødsættes inden vask foretages med højtryksrensere. Vandforbruget vil følges løbende med henblik på at identificere eventuelle defekter og forebygge spild.

BAT

Ejendommens vandforbrug går primært til drikkevand og her vil en besparelse være i modstrid med dyrevelfærden. BAT ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) er anvendelse højtryksrensning til vask af stalde, og valg af udstyr, der er tilpasset den aktuelle dyretype, placering af drikkenipler er placeret over trug. De valgte tiltag på ejendommen opfylder derfor BAT for vandforbrug.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til BAT i forhold til god effektiv vandudnyttelse. Bornholms Regionskommune vurderer, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af omgivelserne ved den beskrevne vandanvendelse.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. vandforbrug på ejendommen.

5.3 Energi

Beskrivelse

Der anvendes energi til ventilation, belysning, varmelamper, fodring, pumpning af gylle. Ventilation er den væsentligste post i forhold til elforbrug. Der foretages ingen ændringer i ansøgt drift.

Det årlige energiforbrug ligger på ca. 350.000 kWh. Der anvendes olie til varmekanon i forbindelse med udtørring af stald efter vask i vinterperioden. Dette udgør ca. 2.000 l pr. år. Herudover anvendes diesellole i forbindelse med markdrift.

Elforbruget opgøres en gang årligt.

Ventilationsanlægget bliver dimensioneret efter staldenes belægningsgrad og styret automatisk efter temperaturen. Anlægget rengøres og efterses inden indsættelse af et nyt hold grise for at sikre et minimalt energiforbrug og optimal ydelse. Ved strømsvigt eller forhøjede temperaturer i stalden aktiveres nød opluk og der gives en alarm.

Ventilationen er udskiftet med nyeste type lavenergi. Ved behov for udskiftning af ventilatorer opsættes lavenergitypen. Al belysning er energibesparende LED.

Solceller er opsat til supplerende produktion af energi til brug i staldanlægget. Der er opsat et batteri til opsamling for at sikre en optimal udnyttelse af energien.

BAT

BAT ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) er etablering lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer og temperatur styring. De valgte tiltag på ejendommen opfylder derfor BAT for elforbrug.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til BAT i forhold til godt effektiv energiudnyttelse og samtidig udnyttes mest effektivt.

Bornholms Regionskommune vurderer, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af omgivelserne ved den beskrevne energianvendelse.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. energi.

5.4 Diverse hjælpestoffer

Beskrivelse

Der opbevares olie på ejendommen. Olietanke er placeret i maskinhal og i mellemgang i stald. Beholderne står på fastbund uden afløb.

Rengørings- og desinfektionsmidler opbevares på lager ved kontor og i mellemgang.

Veterinærmedicin opbevares i mellemgang.

Kommunens bemærkninger og vurdering

For at beskytte jord og grundvand stiller Bornholms Regionskommune vilkår om opbevaring af olieprodukter. Ud fra den beskrevne håndtering og det beskedne forbrug af de nævnte hjælpestoffer vurderer kommunen, at

der ved overholdelse af vilkåret og de generelle regler for brug og opbevaring ikke vil være væsentlig risiko for forurening forårsaget af anvendelsen.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. oplag af olieprodukter.

6 RESTSTOFFER

I dette kapitel beskrives og vurderes de forventede reststoffer fra produktionen i form af spildevand og affald.

6.1 Spildevand

Beskrivelse

Der er indrettet toilet og bad i forbindelse med forrum. Spildevandet herfra ledes til septiktank.

Staldene er opdelt i sektioner, der vaskes efter hvert hold grise. Rengøringen omfatter ventilationsanlæg etc. Al vand fra rengøring af stalde ledes til gyllebeholder.

Den årlige spildevandsmængde fra produktionen anslås til ca. 500 m³.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Spildevand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til samletank eller gyllesystem og skal anvendes i henhold til reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen og Gødningsanvendelsesbekendtgørelsen.

Bornholms Regionskommune vurderer, at den beskrevne spildevandshåndtering ikke vil medføre væsentlig miljøpåvirkning.

Bornholms Regionskommune bemærker, at hvis der foretages ændringer i afløbsforholdene for tag- og overfladevand, skal der indhentes accept fra spildevandsmyndigheden.

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til BAT i forhold til emissioner fra spildevand.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. produktion og håndtering af spildevand.

6.2 Affald

Beskrivelse

Alt affald bortskaffes efter BOFA's affaldsregulativ. Medicinrester samt evt. kemikalieaffald bortskaffes efter anvisning på etiket/produktblad.

Døde dyr afhentes til destruktion af DAKA SecAnim Denmark A/S, Buldregårdsvej 2, 3700 Rønne. Dødeligheden forventes at ligge på ca. 10% blandt søerne og 1,5% blandt smågrisene.

Afhentningspladsen er i nudrift placeret ved maskinhallen. Her er der etableret en afskærmet plads indrettet efter de gældende regler på området. Afskærmningen er synligt fra offentlig vej.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det forudsættes, at alle typer affald på ejendommen håndteres efter de til enhver tid gældende regler samt, at bortskaffelsen sker i overensstemmelse med det kommunale affaldsregulativ for erhvervsaffald. I regulativet står bestemmelser om opbevaring og bortskaffelse af diverse typer af affald, herunder olieaffald, medicinrester og kanyler.

Opbevaring og bortskaffelse af døde dyr skal følge reglerne i bekendtgørelsen om opbevaring af døde produktionsdyr.

Dokumentation for bortskaffelse af affald kan foreligge i form af f.eks. kvitteringer og fakturaer fra godkendt vognmand.

Bornholms Regionskommune vurderer, at overholdes vilkårene vedr. affald, vil affaldshåndteringen på Søndregård ikke medføre gener for omkringboende. Den beskrevne affaldsopbevaring, -håndtering og bortskaffelse vurderes ikke at have væsentlig virkning på omgivelserne.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om, at bygningernes omgivelser skal holdes fri for affald og om bortskaffelse og dokumentation for aflevering.

7 GENER FRA HUSDYRBRUGET

I dette kapitel beskrives og vurderes de mulige gener som følge af lugt, støj, støv, lys, skadedyr og transporter i husdyrbrugets omgivelser forårsaget af virksomhedens aktiviteter.

7.1 Lugt

Beskrivelse

Lugt fra staldanlægget øges i ansøgt drift, hvis den gamle smågrisestald tages i brug. Der er tale om en begrænset merudledning af lugt pga. den begrænsede forøgelse af produktionsarealet.

I ansøgningsskemaet er der foretaget beregninger, der viser, at de krævede lugtgenæafstande mellem staldene og til nærmeste enkeltbeboelse, byzone og nærmeste samlede bebyggelse og lokalplan overholdes.

Beregninger foretaget i ansøgningsskemaet ses i nedenstående tabel.

Tabel 7. Resultat af lugtberegning fra ansøgningsskemaet i husdyrgodkendelse.dk

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret genæafstand	Korrigeret genæafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Buldregårdsvej 13 	0	FMK	173,9	173,9	188	Ja
Buldregårdsvej 6 	0	FMK	173,9	173,9	221,9	Ja
Sahara 	0	NY	393,8	393,8	3237,1	Ja
Fremtidig byzone Nyker syd 	0	NY	550,6	550,6	709,8	Ja
Nyker 	0	NY	550,6	550,6	721	Ja
Sahara-øst fremtidig sommerhusområde 	0	NY	550,6	550,6	3101,3	Ja
Tofte sommerhusområde 	0	NY	550,6	550,6	4517,5	Ja

Enkeltbeboelser er ejendomme uden landbrugspligt og som ikke ejes af ansøger. Der er beregnet til nærmeste enkeltbeboelser til staldanlægget.

Til nærmeste enkeltbeboelse skal der være min. 173 m beregnet efter FMK-modellen. Geneafstanden beregnes efter både Miljøstyrelsens lugtmodel "NY" og efter FMK-modellen og det er den længste af to geneafstande er afgørende og angives i tabellen. Nærmeste enkeltbeboelse er Buldregårdsvej 13 placeret ca. 188 m fra lugtcentrum. Lugtgenekravet er dermed opfyldt til beboelsen.

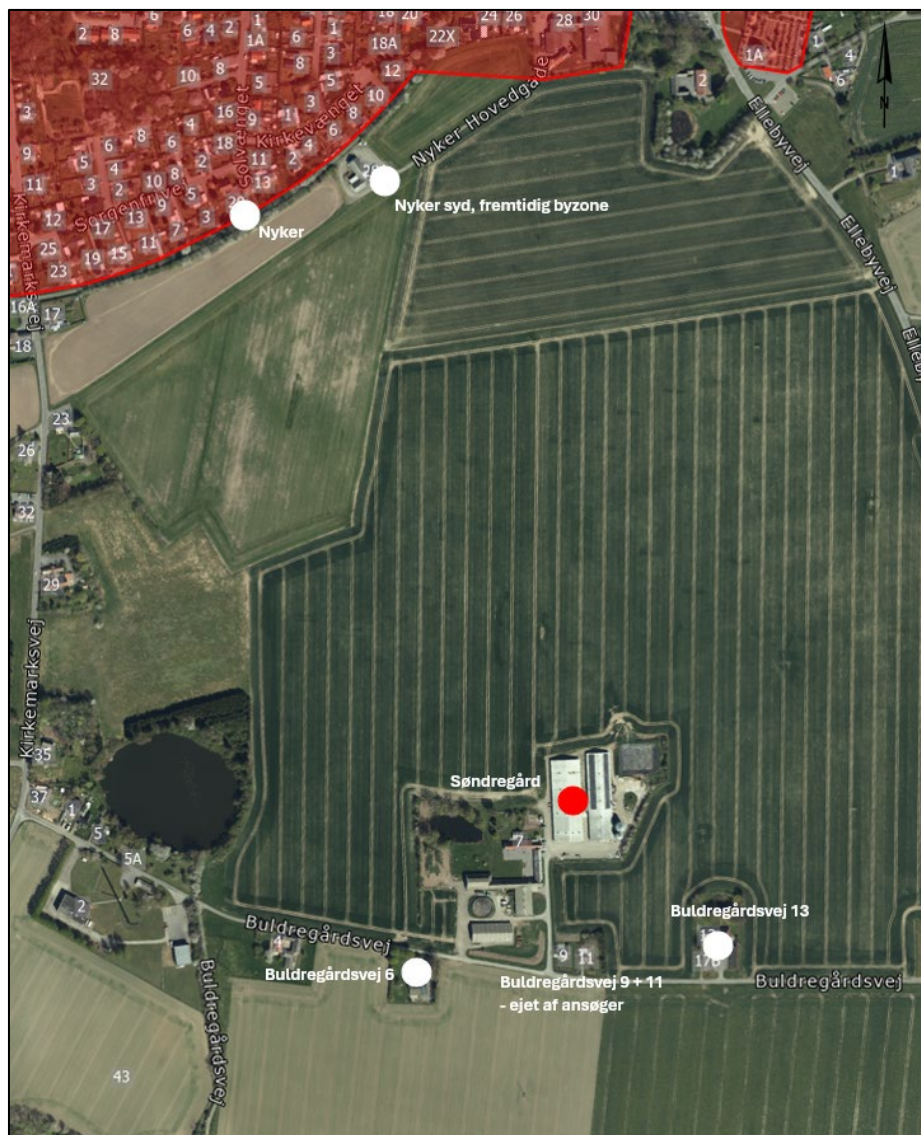
Til nærmeste samlede bebyggelse eller lokalplan i landzone skal der være minimum ca. 393 m. Nærmeste samlede bebyggelse er ved Sahara ca. 3,2 km fra lugtcentrum. Lugtgenekravet til samlet bebyggelse/lokalplan er dermed opfyldt.

Nærmeste byzone eller fremtidige byzone er Nyker syd. Afstanden fra lugtcentrum til byzonegrænsen skal være minimum ca. 550 m, og den beregnede afstand fra lugtcentrum til grænsen for den fremtidige byzone er ca. 721 m. Nærmeste sommerhusområde er ved Sahara øst med en beregnet afstand på ca. 3,1 km. Lugtgenekravet til byzone og sommerhusområde.

Der er ikke placeret andre husdyrbrug indenfor 100 m fra enkeltbeboelsen og 300 m fra byzone og der skal derfor ikke indregnes en kumulativ effekt.

På nedenstående figur er angivet placering af nærmeste enkeltbeboelser. Samlet bebyggelse og sommerhusområde er placeret mere end 3 km fra Søndregård og derfor ikke medtaget på kortet.

Figur 6. Beliggenhed af de nærmeste enkeltboliger, samlet bebyggelse og byzone.

Ansøger oplyser, at svineri i stierne søges elimineret ved optimal styring af ventilationsanlæg og brug af overbrusningsanlæg. Hvis der forekommer svineri i stier med fast gulv, skrubes de rene med henblik på at sikre lavest mulige ammoniak- og lugtmission.

Kommunens bemærkninger og vurderinger

Geneafstanden måles fra husdyrbrugets vægtede lugtcentrum, som typisk svarer til centrum af staldanlægget, til nærmeste punkt på den relevante nabobeboelse eller områdeafgrænsning.

Lugtberegningerne viser, at den ansøgte drift overholder husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens lugtgenekrav i forhold til nærmeste enkeltbeboelse, samlet bebyggelse, lokalplanlagt område, byzone og sommerhusområde.

Nærmeste enkeltbeboelse er beliggende ca. 188 meter fra lugtcentrum, hvilket overstiger den beregnede geneafstand på 173 meter. Nærmeste samlede bebyggelse og sommerhusområde er beliggende mere end 3 km fra husdyrbruget, mens nærmeste byzone er beliggende ca. 721 meter fra lugtcentrum, hvilket ligeledes overstiger den beregnede geneafstand.

Der er endvidere ikke andre husdyrbrug beliggende inden for de afstande, hvor der skal tages højde for kumulative lugtbidrag. Der er derfor ikke behov for at indregne en kumulativ effekt i lugtvurderingen.

På baggrund af lugtberegningerne vurderer Bornholms Regionskommune, at den ansøgte drift overholder de gældende lugtgenekrav, og at den ikke vil medføre væsentlige lugtgener for de omkringboende eller de omkringliggende områder.

Kommunen vurderer samtidig, at der fortsat skal være mulighed for at gribe ind, hvis der mod forventning opstår væsentlige lugtgener, som ikke kunne forudses på baggrund af lugtberegningerne. Der er derfor fastsat vilkår, som giver mulighed for at håndtere sådanne tilfælde.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om staldsystemer, og om at holde god staldhygiejne, samt vilkår i tilfælde af væsentlige lugtgener.

Støj og rystelser

Beskrivelse

Der sker ingen ændring i ansøgt drift.

Vedvarende støj kan forekomme fra ventilationsanlægget. Ventilatorer udskiftes løbende til nye støjsvage motorer.

Regelmæssig kontrol, rengøring og vedligeholdelse af ventilatorerne vil mindske unødigt støj.

Periodisk støj kan forekomme ved foderfremstilling, pumpning af gylle samt ved transport til og fra ejendommen.

Foderfremstilling finder sted i foderlade og vil ikke give væsentlige støjgener udenfor matriklen.

Transport med køretøjer til og fra ejendommen vil kunne give anledning til kortvarige støjgener. Dette vil være den primære støjkilde for naboer. Støj fra transport forekommer kun få gange dagligt og i korte perioder hovedsageligt inden for normal arbejdstid.

Se yderligere beskrivelse af transport til og fra ejendommen i afsnit om transport.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune forudsætter, at anlægget på Søndregård overholder Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser. Støjvilkårene omfatter al støj fra landbrugsdrift på ejendommens bygningsparcel, men ikke støj fra f.eks. markdriften.

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende. Der vil dog kunne forekomme støj fra transport. Trafikken til og fra Søndregård foregår via Buldregårdsvej og forekommer primært inden for normal arbejdstid.

Kommunen vurderer, at støj fra ejendommen ikke vil udgøre et væsentligt problem for omkringboende og forbi passerende. Der er ikke foretaget støjberegninger, idet de nærmeste nabobeboelser ligger så langt fra ejendommen, at der ikke vurderes at kunne opstå væsentlige støjgener, når de stillede vilkår overholdes.

Produktionen forventes ikke at give anledning til rystelser, som kan være til gene for omgivelserne.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. støjgrænser og eventuel måling af støjniveauet. Der er ikke stillet vilkår vedr. rystelser.

7.2 Støv

Beskrivelse

Der vil ikke forekomme væsentlige støvgener fra håndtering af foder, idet det foregår i et lukket system.

Der kan forekomme lokale støvgener i forbindelse med tildeling af strøelse i staldene. Støv fra skimmelsvampe modvirkes på Søndregård ved at opbevare strøelsen på fast bund, indendørs og tørt.

Der foretages ingen ændringer i ansøgt drift.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at der ikke vil forekomme væsentlig støvudvikling i forbindelse med produktionen. Egentlig risiko for støvgener i forbindelse med produktionen vurderes kun at forekomme ved kørsel omkring ejendommens bygninger i tørre perioder, og det vurderes således generelt, at støv kun vil give anledning til meget lokal støvudvikling.

Der stilles dog et vilkår om støvgener, så alle aktiviteter på ejendommen herunder transport kan planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. støvgener.

7.3 Lys

Beskrivelse

Der kan der være lys i enkelte sostalde i op til 14-16 timer pr. dag. Dette af hensyn til søernes reproduktion.

I øvrige staldafsnit vil lyset være tændt indenfor normal arbejdstid samt i det nødvendige tidsrum for at sikre den lovpligtige lysmængde til dyrene i min. 8 timer pr. dag.

Der er udendørsbelysning ved forrum.

Der sker ingen ændringer i forhold til nudrift.

Søndregård ligger med ca. 117 m's afstand til nabobeboelser. Ansøger mener derfor, at belysningen på ejendommen ikke vil give anledning til gene for naboerne.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at den beskrevne anvendelse af lys i og omkring staldene ikke vil medføre gener for omkringboende eller forbipasserende pga. afstanden. For at sikre, at eventuelle gener for omkringboende begrænses, stilles der dog vilkår vedrørende lysgener.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. lys.

7.4 Fluer og skadedyr

Beskrivelse

Der tilstræbes på ejendommen en god orden, staldhygiejne og gødningshåndtering, så risikoen for gener foranlediget af fluer, rotter og mus forebygges og begrænses.

Generelt vil ejendommen blive renholdt, herunder vil foderspild, gammelt foder og frasorteret foder blive fjernet fra foderkrybber, fodergange, lagre osv. Endvidere vil der blive foretaget rengøring ved højtryksrensning.

Vegetation langs fodmurene på driftsbygningerne fjernes. Huller og rørgennemføringer reparerer med net og beton. Døre og porte holdes lukkede. De generelle retningslinjer for bekæmpelse af skadedyr i henhold til statens skadedyrsbekæmpelse følges.

Der foretages faste rutiner vedrørende fluebekæmpelse. Der bruges rovfluer og ved behov kan der anvendes kemisk fluebekæmpelse.

I relation til rottebekæmpelse er der en fast aftale med firmaet Ewers.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at der på tilfredsstillende vis er redegjort for, hvorledes forekomst af fluer og rotter m.m. vil blive forebygget og eventuelt bekæmpet, således at gener heraf undgås. Endvidere er det kommunens vurdering, at følges vilkårene i denne tilladelse, burde der ikke opstå væsentlige fluegener eller problemer med rotter. For at sikre at eventuelle gener for omkringboende begrænses, stilles der dog vilkår vedrørende skadedyrsbekæmpelse.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. fluebekæmpelse og rottesikring.

7.5 Transport

Der sker ingen ændringer i ansøgt drift.

Der er intern transport på Søndregård. Der indkøbes polte 4-5 gang pr. år og de indsættes i karantæne i poltestalden. De flyttes efter 6-10 uger til løbe-drægtighedsstalden. Foder transporteres i et lukket system.

Der er transport til og fra Søndregård i form af levering af foder til ejendommen, transport af smågrise fra ejendommen og levering af polte til ejendommen, afhentning af dyr til slagteri og til destruktion samt transport af gylle til udbringning.

Transport foregår primært inden for normal arbejdstid.

Der transporteres 1-2 læs smågrise fra ejendommen hver uge. Polte indkøbes 4-5 gange pr. år. Søer leveres til slagteri hver 2. uge. Transporterne sker med lastbil i tidsrummet fra kl. 6 til 16.

Der vil blive afhentet døde dyr ca. 2 gange pr. uge, dette udgør ca. 100 transporter årligt, normalt mellem kl. 8 og 16.

Der køres korn og der leveres soja og mineraler til ejendommen. Disse transporter forventes at udgøre i alt ca. 85 læs pr. år fordelt på 70 læs korn og 15 transporter af soja og mineraler.

Øvrige transporter herunder strøelse og rengøringsmidler udgør 3 transporter pr. år.

Udbringning af gylle udgør ca. 230 læs pr. år.

Opgørelse af transporter på Søndregård kan ses i tabellen herunder.

Tabel 8 Opgørelse af forventede antal årlige transporter til og fra Søndregård.

Type transport	Transport ansøgt drift antal læs/år
Dyr til ejendommen	5
Dyr fra ejendommen	104
Afhentning af døde dyr til DAKA	100
Foder	85
Gylle	230
Øvrige	3
Total	527

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det er kommunens vurdering, at ind- og udkørsel til husdyrbruget til og fra Søndregård, som sker ad Buldre-gårdsvej, og primært inden for normal arbejdstid kan ske uden at give anledning til gener for omkringboende. Selve belastningen af det lokale vejnet reguleres af den relevante vejlovgivning, mens færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. Der er ikke stillet vilkår i forhold til transport.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. transport.

8 AMMONIAKTAB OG NATURPÅVIRKNING

I dette kapitel beskrives ammoniakemissionen fra husdyrbruget og opfyldelsen af BAT-krav, og det vurderes, i hvor høj grad ammoniakemissionen påvirker beskyttet natur og sårbare arter.

8.1 Ammoniakemission og BAT-krav

Beskrivelse

Ammoniakemission fra anlægget

I ansøgningsskemaet er der foretaget beregninger af ammoniakemissionen fra staldanlæg og lagre i nudrift/8-årsdrift og ansøgt drift. For hvert staldafsnit er ammoniakemissionen beregnet ved at gange størrelsen af produktionsarealet med emissionsfaktoren for den pågældende dyretype og staldsystem. Tilsvarende beregnes emissionen fra gylleopbevaring ved at gange det ansøgte overfladeareal for gyllelagune og beholder med en emissionsfaktor for typen af gødning.

Tabel 9. Opgørelse af ammoniakemissionen fra stalde og lagre på Søndregård.

Ammoniakemission fra husdyranlægget (kg NH ₃ -N/år)				
Drift	Staldafsnit	Lagre	I alt	Meremission efter udvidelse
Ansøgt drift	3.801,8	381,9	4.183,8	-311,2 (nudrift) -311,2 (8-års drift)
Lovlig nudrift	3.857,0	637,9	4.495,0	-
8-års drift	3.857,0	637,9	4.495,0	-

BAT-krav

Husdyrbrug med en emission på over 750 kg NH₃-N pr. år skal reducere ammoniakemissionen til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Den maksimale emission ved anvendelse af BAT beregnes for hvert staldafsnit for sig ud fra de enkelte produktionsarealers størrelse i m² og emissionsfaktoren for den pågældende dyretype og staldsystemtype. Der sondres mellem nye (og renoverede) stalde, hvor kravet beregnes ud fra ét sæt emissionsfaktorer, og eksisterende stalde, hvor kravet beregnes ud fra et andet sæt faktorer eller ud fra vilkår i tidligere godkendelser om eksisterende teknologi.

Der er ikke tidligere fastsat krav til BAT for produktionen på Søndregård. Derfor beregnes emissionsfaktorer ud fra eksisterende staldafsnit. Det er kun løbestalden, der ændres og dette staldafsnit indregnes derfor som nyt (inkl. renoveret) staldafsnit. For gyllebeholder og lagune beregnes BAT ud fra eksisterende opbevaringsanlæg.

Der er ikke et selvstændigt BAT-krav for gødningsopbevaringsanlæg. I beregningen af BAT-kravet for husdyrbruget indgår opbevaringsanlæg således med en emission svarende til den beregnede reelle emission.

Samlet BAT-krav inkl. krav til gødningslagre er opgjort i tabellen herunder.

Tabel 10. Vejledende BAT-krav ved ansøgt drift

Staldafsnit	Dyretype Staldsystem/gødningstype	Forudsætning	Produktionsareal (m ²)	BAT- krav/m ² (kg NH ₃ -N)	BAT- krav (kg NH ₃ - N)
Farestald	Søer, diegivende, Kassestier, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	1.094	0,66	722,0
Løbe-/dræg.stald	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	276	0,87	240,1
Drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	1.328	1,20	1.593,6
Smågrisestald	Smågrise, Toklimastald, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	955	0,56	534,8
Sygestier	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	21	1,40	29,4
Polte-/slagtegrise	Slagtesvin. 50-75% fast gulv	Eksisterende staldafsnit	422	1,40	590,8
Gyllelagune	Flydende gødning	Eksisterende gødningsopbevaringsanlæg	1.280	0,40	512,0
Gyllebeholder	Flydende gødning	Eksisterende gødningsopbevaringsanlæg	315	0,40	126,0
I alt			4.096 + 1.595		3.710,8 + 638,0 = 4.349

BAT-kravet beregnes til 4.349 kg NH₃-N pr. år og den faktiske emission er 4.184 kg NH₃-N pr. år. BAT-kravet opfyldes således med 165 kg NH₃-N pr. år udover kravet, idet gyllelagunen er overdækket.

Kommunens vurdering

Da husdyrbruget har en samlet ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, skal emissionen reduceres til et niveau, der svarer til anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

For den ansøgte produktion er BAT-emissionskravet beregnet til 4.349 kg NH₃-N pr. år. Den beregnede faktiske ammoniakemission fra den ansøgte drift udgør 4.184 kg NH₃-N pr. år. BAT-emissionskravet er dermed overholdt med en margin på 165 kg NH₃-N pr. år.

Overholdelsen af BAT-emissionskravet sikres ved, at gyllelagunen er forsynet med overdækning, hvilket reducerer ammoniakfordampningen fra husdyrbrugets gødningsopbevaring.

Bornholms Regionskommune vurderer på den baggrund, at den ansøgte drift lever op til BAT-kravet for ammoniakemission, og at husdyrbruget anvender den bedste tilgængelige teknik til reduktion af ammoniakudledningen.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der fastsat vilkår om, at gyllelagunen fortsat skal være udført som et lukket anlæg. Vilkåret skal sikre, at de forudsætninger, der ligger til grund for beregningen af ammoniakemissionen og overholdelsen af BAT-emissionskravet, opretholdes i hele godkendelsens levetid.

8.2 Påvirkning af naturområder

Beskrivelse

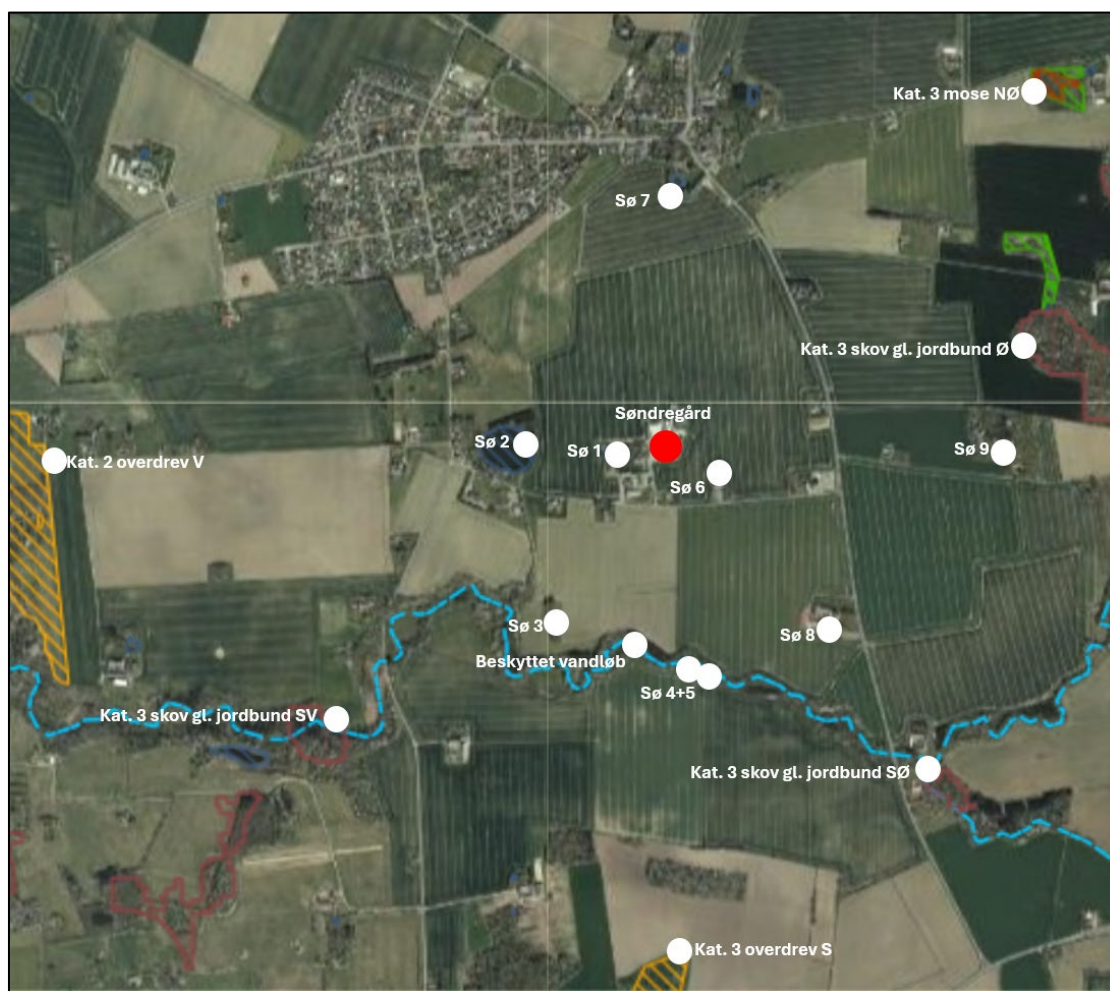
Ammoniakemissionen fra produktionen på Søndregård bevirker, at omkringliggende arealer påvirkes med nedfald af ammoniak. Den samlede ammoniakemissionen fra det samlede anlæg reduceres i ansøgt drift i forhold til nudrift og 8 års-drift og der sker således ikke en merpåvirkning af områderne omkring Søndregård.

I ansøgningssystemet er der foretaget beregning af denne ammoniakdeposition til beskyttede naturområder og potentielt ammoniakfølsomme skove samt beskyttede søer i området. Beliggenheden af beregningspunkterne tættest på anlægget fremgår af kortet i Figur 7.

Resultatet af beregningen af ammoniakdeposition i de angivne punkter i ansøgt drift kan ses i tabellen.

Tabellen viser de beregnede værdier for den totale ammoniakdeposition fra husdyrbrugets stalde og lagre, og for merdepositionen, der er den ekstra ammoniakdeposition, som den ansøgte produktion forårsager i forhold til henholdsvis nudrift og driften 8 år før ansøgningstidspunktet (8-års-driften).

Figur 7. Beregningspunkter for ammoniak i området omkring Søndregård - (Kategori 1 habitatnatur placeret i habitatområde er ikke medtaget på kortet).

Tabel 11. Beregningspunkter for ammoniak i området omkring Søndregård.

Naturtyper	Målepunkt	Totaldeposition (kg NH ₃ -N/år)	Merdeposition Nudrift (kg NH ₃ -N/år)	Merdeposition 8-års drift (kg NH ₃ -N/år)
Kategori 1-natur	Habitatområde	0,0	0,0	0,0
	Habitatnatur	0,0	0,0	0,0
Kategori 2-natur	Overdrev	0,1	0,0	0,0
Kategori 3-natur	Overdrev	0,1	0,0	0,0
	Mose	0,1	0,0	0,0
	Skov gammel skovjordbund	0,1 - 0,4	0,0	0,0
Anden natur	Søer	0,1 - 5,3	-0,2 - 0,0	-0,2 - 0,0
	Beskyttet vandløb	0,2	0,0	0,0

*) Alle beregningspunkter for såvel udvidelse som eksisterende produktion kan ses udspecificeret i bilag 2

Kommunens bemærkninger og vurdering

De ammoniakfølsomme naturområder opdeles i kategori 1-natur, kategori 2-natur og kategori 3-natur. Beskyttelsesniveauet for kategori 1-natur og kategori 2-natur omfatter en forbudszone på 10 m, hvor der ikke må etableres, udvides eller foretages ændringer af stalde eller gødningsopbevaringsanlæg, samt krav til den tilladte totaldeposition. Beskyttelsesniveauet for kategori 3-natur kan efter en konkret vurdering være et krav om en maksimal merdeposition. Kravene er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og er gengivet i boksen nedenfor.

Totaldepositionen er den ammoniakdeposition, som stammer fra husdyrbrugets stalde og lagre - både fra den eksisterende og den ansøgte drift. Merdepositionen er den ekstra ammoniakdeposition, som den ansøgte drift forårsager. Merdepositionen skal beregnes ud fra alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden 2007 (8-års driften).

Kategorisering og beskyttelsesniveau for naturtyper

Kategori 1-natur

Ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000-områder, hvor et enkelt husdyrbrug maksimalt må totalbelaste med 0,2-0,7 kg N/ha/år afhængigt af beliggenheden af andre husdyrbrug i nærheden*.

Kategori 2-natur

Nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder: højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha. Et husdyrbrug må totalbelaste med maksimalt 1,0 kg N/ha/år.

Kategori 3-natur

Anden ammoniakfølsom natur (moser samt mindre heder og overdrev) og ammoniakfølsomme skove. Ved disse naturtyper kan kommunen ud fra en konkret vurdering stille krav om en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år.

*0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug; 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug og 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug.

Kategori 1-natur

Der er ca. 4,7 km fra Søndregård til nærmeste Natura 2000-område og ca. 4,9 km til nærmeste kategori 1-natur. Nærmeste Natura 2000-område er habitatområde H162 Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne. Depositionen på området fra Søndregård er beregnet til 0,0 kg N/ha/år i totaldeposition. Det fastsatte krav til maksimal deposition af ammoniak er derfor overholdt.

Kategori 2-natur

Kravet til maksimal totaldeposition til kategori 2-natur er 1 kg N/ha/år. Nærmeste kategori 2-naturareal er et overdrev beliggende ca. 1.612 m vest for Søndregård, hvortil der beregnes en totaldeposition fra Søndregård på 0,1 kg N/ha/år. Idet produktionen på Søndregård således påvirker kategori 2-naturarealer med en totaldeposition under 1 kg N/ha/år, er det fastsatte krav til maksimal deposition af ammoniak til kategori 2-natur overholdt.

Kategori 3-natur

For kategori 3-naturtyper skal kommunen foretage en konkret vurdering og kan på den baggrund i særlige tilfælde fastsætte vilkår med henblik på opfyldelse af krav om maksimal merdeposition af ammoniak. Ved særlige tilfælde forstås en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser. Kravet må dog ikke være under en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år.

Nærmeste kategori 3-natur er en skov tilgroet lysåben placeret ca. 1.037 m øst for staldanlægget. Merdepositionen til skoven er 0,0 kg N/ha/år i forhold til nudrift og til 8-års drift.

Anden natur

Der er beregnet ammoniakdeposition til de nærmeste søer omkring Søndregård. Den nærmeste er placeret ca. 52 m fra staldanlægget. Til søen beregnes en merdeposition på -0,2 kg N/ha/år i forhold til nudrift og til 8-års drift.

De fleste søer og vandhuller beliggende i eller ved landbrugsarealer er næringsrige søer, som der ikke er fastsat tålegrænser for. Mange søer og vandhuller er eutrofieret som følge af næringstilførsel fra andre kilder end ammoniakdeposition.

Påvirkning af Natura 2000-områder

Søndregård er beliggende ca. 4,7 km fra nærmeste Natura 2000-område N186 Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne. Som det fremgår af tabellen, er ammoniakpåvirkningen til område placeret i på Natura 2000-området beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Påvirkning af arter med særlige beskyttelseskrav (bilag IV-arter)

EU-landene har vedtaget fælles regler om beskyttelse af naturen. Habitatdirektivet forpligter medlemsstaterne til at sikre en streng beskyttelse af de dyrearter, der er opført på habitatdirektivets bilag IV, inden for deres naturlige udbredelsesområde. Beskyttelsen omfatter blandt andet, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges. Viden om arternes forekomst og udbredelse opdateres løbende, blandt andet gennem det nationale overvågningsprogram for vandmiljø og natur (NOVANA).

Det fremgår af habitatbekendtgørelsens § 10, at der ikke kan meddeles tilladelse, dispensation eller godkendelse, hvis det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge de plantearter, der er optaget på bilag IV, i alle livsstadier.

Af Miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrbrug fremgår det, at kommunen ved behandlingen af en ansøgning skal vurdere, om der inden for 300 meter fra produktionsanlægget findes naturområder, som kan udgøre levesteder for bilag IV-arter, eksempelvis søer, moser eller lysåbne naturarealer, og om der er registreret forekomst af sådanne arter.

Bornholms Regionskommune har gennemgået registreringer i de tilgængelige databaser, herunder Arter.dk og Naturbasen. Kommunen har ikke kendskab til registrerede bilag IV-arter inden for 300 meter af produktionsanlægget på Søndregård. Der er dog registreret bilag IV-arter i en sø beliggende ca. 700 meter fra anlægget.

Inden for 300 meter fra produktionsanlægget findes én sø, som potentielt kan udgøre levested for padder og dermed for bilag IV-arter. Beregningerne viser imidlertid, at den ansøgte drift ikke medfører nogen merdeposition af ammoniak til søen, hverken i forhold til nudrift eller 8-årsdrift, derimod falder depositionen til søen, som følge ændringen på Søndregård.

På denne baggrund vurderer Bornholms Regionskommune, at den ansøgte miljøgodkendelse ikke vil medføre en påvirkning af potentielle levesteder for bilag IV-arter. Det vurderes endvidere, at projektet hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre planer og projekter vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. ammoniakdeposition til naturarealer.

9 MULIGE DRIFTSFORSTYRRELSER OG UHELD

De mulige risici centrerer sig om forurening af grund- eller overfladevand med gylle, veterinærmedicin, olie.

Mulige uheld med pesticider: Der er risiko for, at pesticider utilsigtet kan komme i overfladevand eller grundvand ved spild, lækage på sprøjte eller emballage, eller ved uheld ved transport. Der opbevares ikke pesticider og kemikalier på Søndregård.

Mulige uheld med gylleudslip: Der er risiko for udslip af gylle i forbindelse med pumpning af gylle til gylleholder/lagune eller ved omlastning til gyllevogn. F.eks. hvis pumpen utilsigtet fortsætter/starter med at pumpe gylle ved overpumpning.

Ved færdselsuheld med gyllevogn kan der opstå lækage.

Endelig er der risiko for gylleudslip, hvis beholderen tæres eller af anden grund ikke er tæt.

Mulige uheld med dieselolie: Lækage på tank og/eller punktforurening hvor påfyldning finder sted.

Mulige uheld med rengøringsmidler: Der er risiko for punktforurening ved spild.

Mulige uheld med veterinær medicin: Der er risiko for punktforurening, hvis veterinærmedicin håndteres lemfældigt.

Minimering af risiko for uheld

Gylleudslip: Forebygges med opsyn samt anvendelse af sugekran ved påfyldning af gyllevogn. Herudover opmærksomhed ved udkørsel.

Beholder og lagune tilses dagligt. Ved udslip fra beholdere kan der etableres en vold. Udslip fra lagunen er vanskelig, da den er omkranset af vold. I forbindelse med lagunen er der en inspektionsbrønd til kontrol for udsivning af gylle.

Når gyllen køres ud, udvises agtpågivenhed i trafikken. Reflekser og lygter tjekkes og renholdes, så gyllevogn tydeligt kan ses, også efter mørkets frembrud.

Dieselolie: Oliekanke står på fast og uigennemtrængeligt gulv uden afløb.

Rengøringsmidler: Der anvendes kun godkendte midler.

Rengøringsmidler og desinfektionsmidler håndteres korrekt og oplagres på fast bund.

Pesticider: Kemikalier og pesticider opbevares i kemikalierum, der har støbt bund og er uden afløb.

Veterinærmedicin: Uheld med udslip af medicin forebygges ved altid at opbevare veterinærmedicin på korrekt; også medicin, som er i brug. Desuden følges dyrlægens instruktioner, og brugsanvisningen på pakningen. Evt. medicinrester leveres retur til dyrlæge eller apotek.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Gylle: Ved lækage fra gyllebeholder kan der etableres en barriere i form af en vold. Gyllelagunen er forsynet med en vold. Her kan volden forstærkes.

Ved udslip/overløb, hvor der er en sandsynlighed for akut forurening, kontaktes alarmcentralen (112). Alarmcentralen kontakter relevante medarbejdere i Bornholms Regionskommunes miljøafdeling.

Når gyllen overpumpes fra fortank til gyllebeholder, overvåges overpumpningen. De, som arbejder i stalden, ved, hvor afbryder til pumpen er placeret. Gylleopbevaringsfaciliteter er underlagt lovpligtig kontrol og kontrolleres hyppigt visuelt.

Sker der tilsvining af vejene ved gyllekørsel, bliver der skiltet med glatføreskilt, og der bliver ryddet op senest ved arbejdets ophør samme dag.

Hvis det værste uheld skulle ske, og der opstår lækage fra gyllevognen enten på landevej eller i marken, stoppes evt. gyllefløb mod grøft, dræn og vandløb med f.eks. halmbigballer. Der tages kontakt til kommunens Teknik og Miljøafdeling, og yderligere tiltag aftales.

Lugtgener fra gyllespredning minimeres ved at sprede under bedst mulige forhold (lille vindhastighed og høj luftfugtighed)

Olie: Ved oliespild fra dieseltank eller maskiner opsuges spild med f.eks. savsmuld eller kattegrus. Tanke står på fast bund, hvor evt. olielækage er synlig. Ved spild fra olietank spredes ligeledes sugende materiale, som opsamles og afleveres på modtagestation.

Rengørings og desinfektionsmidler: Hvis der forekommer utilsigtet spild, opsamles det f.eks. med savsmuld eller kattegrus.

Medicin Hvis der forekommer utilsigtet spild, opsamles det f.eks. med savsmuld eller kattegrus.

Pesticider: Hvis der forekommer utilsigtet spild, opsamles det f.eks. med savsmuld eller kattegrus.

Generelt gælder, at ved akut forurening af olie, gylle eller spildevand, tilkaldes alarmcentralen på 112. Alarmcentralen tilkalder en miljømedarbejder fra Bornholms Regionskommunes miljøafdeling.

I stalden og på marken medbringes en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigst at tilkalde hjælp ved uheld.

Strømafbrydelse, generelt

Lovgivningen forlanger, at man kan redegøre for, hvordan dyrene beskyttes ved strømafbrydelse.

Alarmanlæg og nødopluk er lovpligtig i stalde med mekanisk ventilation. Det er desuden vigtigt, at dyrene fortsat har adgang til foder og vand.

Strømafbrydelse, Søndregård

For Søndregård gælder:

Ventilation: Der er nødopluk, der sikrer et luftskifte i staldene. Ved strømsvigt i varmeperioder vil nødopluk blive suppleret med åbning af døre og vinduer for at sikre et tilstrækkeligt luftskifte.

Vand: Pumpning af vand er uafhængig af strøm (offentlig).

Foder: Udfodring sker automatisk og er afhængig af strøm.

Nødstrømsanlæg opstartes ved længere strømsvigt.

Udbringning af husdyrgødning

- Husdyrgødning udbringes under hensyn til generelle regler, og foregår i videst muligt omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- Gyllen nedfældes på græsmarker

- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer
- Udkørsel af flydende husdyrgødning på dage med lav fordampning/regn.
- Udkørsel af flydende husdyrgødning til afgrøder i god vækst og/eller afgrøder med en plante-højde, der reducerer fordampningen

Kommunens vurdering

Opbevaring af fast husdyrgødning

Området er allerede indarbejdet i husdyrbrugloven og indgår i beregninger vedrørende husdyrbrugets ammoniakemission og lugtemission i afsnittene "Gener fra husdyrbruget" og "Ammoniak og Naturpåvirkning", hvorfor dette ikke vil blive gennemgået yderligere i dette afsnit.

Opbevaring af gylle

Området er allerede indarbejdet i husdyrbrugloven og indgår i beregninger vedrørende husdyrbrugets ammoniakemission og lugtemission i afsnittene "Gener fra husdyrbruget" og "Ammoniak og Naturpåvirkning", hvorfor dette ikke vil blive gennemgået yderligere i dette afsnit.

Håndtering af husdyrgødning

- Der udføres lovpligtig 5 års beholderkontrol.
- Tanken tømmes ca. én gang årligt for inspektion og vedligeholdelse
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle
- Gyllen opbevares i gylletanke

Området er ikke omfattet af godkendelseskravet, og vil derfor ikke blive gennemgået yderligere, udover de ovenfor nævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere ammoniakemissionen og risikoen for forurening af jord og grundvand.

Bornholms Regionskommune vurderer, derfor at BAT er overholdt i forhold til opbevaring og håndtering af gødning.

Udbringning af husdyrgødning

1. august 2017 overtog Landbrugs- og Fiskeristyrelsen regulering og kontrollen med udbringningsarealerne og vil dermed være dækket af generelle regler. Området er ikke omfattet af godkendelseskravet, og vil derfor ikke blive gennemgået yderligere.

Ifølge ansøger vil følgende dog blive praktiseret på bedriften:

- Husdyrgødning udbringes under hensyn til generelle regler, og foregår i videst muligt omfang efter godt landmandsskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- Gyllen nedfældes på græsmarker.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Udkørsel af flydende husdyrgødning på dage med lav fordampning/regn.
- Udkørsel af flydende husdyrgødning til afgrøder i god vækst og/eller afgrøder med en plante-højde, der reducerer fordampningen.

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere ammoniakemissionen og risikoen for forurening af jord og grundvand, vurderer Bornholms Regionskommune at BAT er overholdt i forhold til udbringning af husdyrgødning.

Beredskabsplan

Bornholms Regionskommune vurderer, at der skal foreligge en beredskabsplan, som indeholder følgende:

- En plan over husdyrbruget med angivelse af drænsystemer og vandkilder/spildevandskilder.
- Handlungsplaner for hvordan brand, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrollerede afstrømninger fra møddinger og ensilagepladser samt olieudslip håndteres.
- Hvor udstyr til håndtering af forureningsulykker er placeret.

Vilkår

I henhold til klagenævnspraksis vurderes det, at husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for håndtering af bl.a. flydende husdyrgødning anses for tilstrækkelige til at imødegå forurening ved et eventuelt udslip, og derfor er der ikke stillet yderligere vilkår til at forebygge uheld m.v.

Der er dog stillet vilkår om udarbejdelse af en beredskabsplan, som indeholder handleplaner for blandt andet, hvordan brand, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrollerede afstrømninger fra møddinger og ensilagepladser samt olieudslip håndteres.

10 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

I dette afsnit beskrives og vurderes, hvordan ansøger gennemfører eller planlægger at gennemføre egenkontrol og management. Desuden beskrives de dokumenter og registreringer, som ansøger skal præstere for at dokumentere, at vilkårene i miljøtilladelsen er overholdt.

Miljøteknisk redegørelse

Management og egenkontrol

- Forbrug af råvarer opgøres kvartalsmæssigt ifm. udarbejdelse af E-kontrol
- Foderblandinger optimeres mindst én gang årligt af foderkonsulent
- Forbrug af vand og energi følges kvartalsmæssigt og opgøres min. én gang årligt ifm. årsregnskab
- Produktionsapparatet efterses i det daglige arbejde
- Der er dyrlægebesøg hver måned/ iht. lovgivning på området
- Ejer og medarbejdere deltager i relevante efteruddannelseskurser og erfagrupper
- Der udarbejdes den lovpligtige gødningsplan

- Der er beholderkontrol
- Gyllepumpning overvåges
- Der er egenkontrolprogram for dyrevelfærd. Programmet følges op ifm. dyrlægebesøg og kontrolleres ifm. Danish kontrol hvert 3. år
- Der gennemføres egenkontrol ift. "Branchekode for foderhygiejne"
- Der er udarbejdet en beredskabsplan med beskrivelse af forholdsregler ifm. uheld

Søndregård er desuden, som leverandør til Danish Crown, omfattet regelsættet "Code of Practice".

Dokumentation

- Gødningsplan
- Foderoptimeringer og analyser
- Produktionsrapporter
- Dokumentation for skadedyrsbekæmpelse
- Beholderkontrol

I løbet af få dage kan skaffes:

- Fakturaer på køb og salg af foder og dyr
- Sundhedsbemærkninger fra slagteri

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at gennemførelse af den beskrevne egenkontrol samt overholdelse af de stillede vilkår vil medføre, at der løbende holdes øje med, at forudsætningerne for miljøgodkendelsen overholdes, og at det er dokumenteret, således at kommunen ved tilsyn eller på efterspørgsel kan kontrollere dette.

Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om, at alle vilkår skal være kendt af de ansatte samt om dokumentation for produktionsarealets størrelse, korrekt bortskaffelse af affald mv.

11 SAMLET VURDERING

Samlet set vurderer Bornholms Regionskommune, at når miljøtilladelsens vilkår overholdes, har ansøger truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Bornholms Regionskommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrgodkendelsesloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på habitatdirektivets bilag IV.

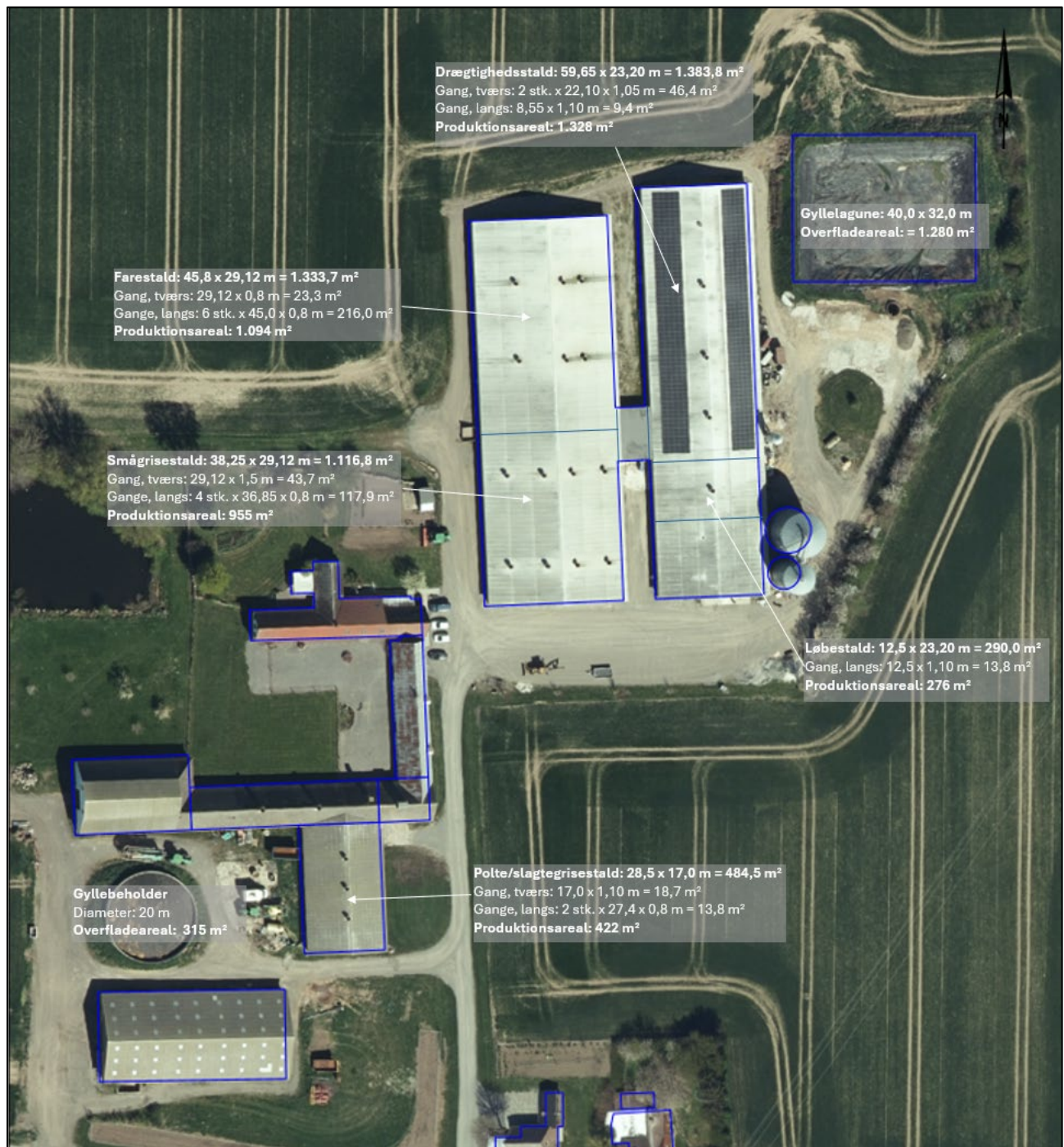
På baggrund af husdyrbrugets beliggenhed og de beskrevne ikke-væsentlige virkninger på det lokale miljø, vurderer Bornholms Regionskommune desuden, at det ansøgte ikke vil have grænseoverskridende virkninger.

12 BILAG

Bilagsoversigt:

1. Produktionsareal ansøgt drift, nudrift og 8. års drift
2. Beregningspunkter i forhold natur
3. Beredskabsplan for Søndregård
4. Modtagne høringssvar i 2. offentlighedshøring, og kommunens bemærkninger

Bilag 1. Produktionsareal i ansøgt drift, nudrift og 8 års drift

Bilag 2. Beregningspunkter for natur ved ansøgt drift på Søndregård

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
Sø 9	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,3	▼
Sø 8	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,2	▼
Sø 7	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,1	▼
Sø 6	Kategori 3	Ansøger	0	V	-0,2	-0,2	3,3	▼
Sø 5	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,1	▼
Sø 4	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,1	▼
Sø 3	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,2	▼
Sø 2	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,8	▼
Beskyttet vandløb	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,2	▼
Skov gl. jordbund SV	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,2	▼
Skov gl. jordbund SØ	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1	▼
Skov gl. jordbund Ø	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,4	▼
Overdrev V	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1	▼
Habitatnatur Ø	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼
Sø 1	Kategori 3	Ansøger	0	V	-0,2	-0,2	5,3	▼
Mose NØ	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1	▼
Habitatområde	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼
Overdrev S	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1	▼

Bilag 3. Beredskabsplan for Søndregård

Opdateret 2026
Opdateret 2027
Opdateret 2028
Opdateret 2029

Beredskabsplan

Søndregård, Buldregårdsvej 7, 3700 Rønne

Telefonliste	Brand - instruks	Overløb af gylle - instruks	Kemikalier, oliespild - instruks	Stophaner og hovedafbrydere	Strømsvigt - instruks	Personskade - instruks
Brandvæsen 112	RING 112 - oplys: • Navn, adresse og tlf nr. der ringes fra • Hvad der er sket og at det er en gårdbrand • Er der tilskadekomne - hvor mange? • Er dyrne kommet ud – art og antal der evt. er fanget Kontakt Hans Peter 51762049	Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletank RING 112 - oplys: • Navn, adresse og tlf nr. der ringes fra • Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud • Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.	Ved større udslip af kemikalier og olie RING 112 – oplys: • Navn, adresse og tlf nr. der ringes fra • Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud • Om der er risiko for forurening af vandløb, drikkevand Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.	Vand Hovedstophane er placeret midt på øst siden af stald 2. Stophane placeret ved indgang i sydøstlige hjørne af poltestalden. Elektricitet Hovedafbryder er placeret ved det gamle foderrum. Hovedafbryder til det nye produktionsanlæg er placeret i teknikrum tæt på forrum.	Ved strømsvigt vurderes om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme. Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben. Begræns trækgener og varmsudvikling (overbrusning). Kontroller, at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper o.l. Opstart af nødgenerator.	RING 112 – oplys: • Navn, adresse og tlf nr. der ringes fra • Hvad der er sket og personens tilstand • Adgangsveje Yd almindelig førstehjælp. Førstehjælpsudstyr er placeret ved forrum til stalderne. Kontakt lægevagten ved mindre personskade. Kontakt Hans Peter 51762049 Arbejdsulykker og personskade skal anmeldes til via EASY på www.easy.ask.dk.
Ambulance 112						
Lægevagt 1813						
Miljømyndighed 112						
Helle Thers 56922074						
Landbobcentret 56907800						
Dyrlæge LVK 2171 5300	Start rednings- og slukningsarbejde, hvis forsvarligt: • Evakuer dyr • Fjern olie, trykflasker, gødning og kemikalier Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.	Forsøg opdæmning ved jord eller halmballer for at undgå, at gylle løber til sø/vandløb/dræn/grøfter. Er gyllen løbet til dræn skal der laves en opdæmning af vandløb med jord eller en bigballe. Modtag brandvæsen/myndighed og orientér om sted, omfang mv.	Forsøg opdæmning for at undgå, at udslip løber til sø, i dræn, grøft eller vandløb. Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden og art. Anvend savsmuld eller kattegrus til opsug af mindre spild. Modtag brandvæsen/myndighed og orientér om sted, omfang mv.			
Elektriker/Ventilation Bornholms Agro 56965149						
VVS, Flemming Svendsen 56953943						
Ejer ejendom: Hans Peter Sonne 51762049						

BEREDSKABSKORT - VEND

SØNDREGÅRD BEREDSKABSKORT

